

Irtonumero 1 €
Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o II

Sunnuntaina, 17 maaliskuuta

2024

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). Tämän julkaisun teksti on luotu osittain GPT-3:lla, OpenAI:n laajamittaisella kielisukupolvimallilla. Luonnoskieliä luotaessa tekstit on tarkistettu, muokattu ja sanomalehti ottaa lopullisen vastuun tämän julkaisun sisällöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainoshinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Täällä olemme:
www.vpress.ovh

**Jäät ovat kauniit mutta saattavat
jo olla heikkoja paikka paikoin**

Tilaa Waasan Päivälehti! Lähetä emailin otsikolla Tilaus osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com

TÄNÄÄN

Pakotettu työ terveydenhuollossa: Epäkelvoinen ratkaisu monimutkaiseen ongelmaan

Viimeaikainen ehdotus kolmesta paikallisesta työskentelyvuodesta julkisilla terveysasemilla vastavalmistuneille lääkäreille herättää syvästi huolestuttavaa keskustelua. Pakkotyö missään muodossa ei ole hyväksyttävää, se on rärkeä rikkomus perustavanlaatuisia ihmisoikeuksia vastaan. Tämä pätee yhtä lailla tehdastyöläisiin ja maataloustyöntekijöihin kuin myös korkeasti koulutettuihin ammattilaisiin, kuten lääkäreihin.

Suomi on ylpeä kuulumisesta länsimaiseen yhteiskuntaan, jossa yksilön vapauksia, kuten oikeutta valita työpaikkansa, pidetään ensisijaisina. Ehdotettu lakiesitys on suoraan ristiriidassa näiden ydinarvojen kanssa.

Tässä syitä, miksi tämä lähestymistapa on perustavanlaatuisesti virheellinen:

Pakottaminen ei ole ratkaisu: Lääkärien pakottaminen työskentelemään tietyillä alueilla ei ota huomioon heidän oikeuttaan urakehitykseen ja henkilökohtaisiin mieltymyksiin. Tämä tukahduttaa ammatillista kehitystä ja johtaa lopulta demotivoituneeseen ja mahdollisesti loppuunpalaneeseen työvoimaan.

Keskity panostamiseen ongelman juureen: Lääkäripula johtuu syvemmistä ongelmista, kuten heikoista työoloista, riittämättömästä palkkauksesta ja työn ja yksityiselämän välisen tasapainon puutteesta julkisessa terveydenhuollossa. Näiden ongelmien ratkaiseminen ammatin houkuttelevuuden lisäämiseksi on ratkaisevan tärkeää pitkällä aikavälillä.

Liukas rinne: Tämä ennakkotapaus luo vaarallisen esimerkin. Voivatko sairaanhoitajat, opettajat tai jopa poliisit joutua vastaavanlaiseen pakkotyöhön tulevaisuudessa?

Ratkaisu on tehdä julkisen sektorin

terveydenhuoltoalasta aidosti houkutteleva. Tämä edellyttää:

Kilpailukykyisiä palkkoja ja etuja: Tarjottava korvaus, joka vastaa lääkäreiden suurta vastuuta ja vuosien koulutusta, on olennaista.

Parempia työoloja: On puuttava tekijöihin, kuten liiallisiin työmääriin, henkilöstövajeeseen ja hallinnollisiin rasitteisiin, jotta työtyytyväisyys voidaan parantaa merkittävästi.

Investointeja infrastruktuuriin: Laistosten, resurssien parantaminen ja yhteistyöhakuisen työympäristön luominen voivat houkuttaa ja pitää kiinni lahjakkuuksista.

Lääkärit eivät ole pakotettavia hyödykkeitä. He ovat huippuammattilaisia, jotka ansaitsevat vapauden valita oman uransa. Tämä lakiesitys edustaa siirtymistä kohti totalitaristista järjestelmää, kaukana niistä arvoista, joita Suomi pitää yllä.

Pakkotyön sijaan painopisteen tulisi olla sellaisen terveydenhuollon järjestelmän luomisessa, joka priorisoi:

Ennaltaehkäiseviin toimiin investointia: Kansanterveysaloitteiden ja varhaisten toimenpiteiden edistäminen voi vähentää terveydenhuollon kokonaisrasitusta.

Yhteistyön edistämistä: Lääkärien, sairaanhoitajien ja muun terveydenhuollon henkilöstön välisen yhteistyön edistäminen voi optimoida työnkulkua ja parantaa potilaiden hoitoa.

Pitkäjänteistä suunnittelua: Strategioiden kehittäminen lääketieteen opiskelijoiden houkuttelemiseksi ja lääkäripulan syiden ratkaisemiseksi edellyttää proaktiivista ja kestävästä lähestymistapaa.

Suomen on pidettävä kiinni sitoumuksistaan yksilön vapauteen ja ihmisoikeuksiin. Lääkärien pakottaminen töihin ei ole ratkaisu.

Photo Supplement - vpress.ovh

UUTISET

Kumpula-Natri: Maailman ensimmäinen tekoälyasetus on täällä - ei liian myöhään eikä liian aikaisin

Tekoälyn vaikutukset yhteiskuntaan ja talouteen alkavat selkiytyä, ja Euroopan on rakennettava kehys perusoikeuksien ja yksilönvapauksien kunnioittamiselle sekä kilpailukyvyllä ylläpitämiselle.

Tämä askel otettiin EU:ssa, kun parlamentti hyväksyi lähes kahden vuoden valmistelun jälkeen EU:n tekoälyasetuksen keskiviikkona 13.3. Asetus asettaa tarvittavan kehysten tekoälyn eettiselle käytölle ja kehittämiselle. Europarlamentaarikko Miapetra Kumpula-Natri (S&D) toimi Euroopan parlamentin tekoälyä käsitelleen erityisvaliokunnan (AIDA) varapuheenjohtajana sekä ryhmänsä edustajana neuvotteluissa teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnassa.

”Kun aloitimme lainsäädäntötyömme, saimme epäilyä ja kritiikkiä siitä, että yritämme säännellä jotain, mitä ei vielä ole olemassa. Kun helpokäyttöisiä ilmaisia tekoälytyökaluja alkoi tulla kaikkien saataville, alettiin kysellä sääntelyä, ja epäilevämmät pitivät meitä myöhässä. Nyt on kuitenkin sopiva aika; emme toimi liian myöhään eikä liian aikaisin. Vaikka kehitys etenee nopeasti, olemme vasta tekoälykehityksen alkuvaiheessa. On tärkeää, että yhteiskunta asettaa säännöt eivätkä yksittäiset yritykset, joiden tavoitteena on oman taloudellisen edun maksimointi. Haluamme monia osapuolia osallistumaan kehitykseen”, Kumpula-Natri kuvaili.

Asetus sisältää erilaisia velvoitteita tekoälyn kehittämiselle riippuen sovelluksen riskeistä. Korkean riskin sovellukset kielletään kokonaan. Esimerkiksi tekoälyä ei saa käyttää kansalaisten arviointiin poliittisten ja uskonnollisten näkemysten, seksuaalisen suuntautumisen tai etnisen taustan perusteella. Samoin ohjelmia, jotka vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseen tai vapaaseen tahtoon, ei sallita. EU ei

hyväksy yleistä kasvojentunnistusjärjestelmää Kiinan malliin.

”Nämä ovat tärkeitä sääntöjä, jotka turvaavat kansalaisvapauksia digitaalisovituksessa yhteiskunnassa”, Kumpula-Natri korosti.

Euroopan parlamentti katsoi, että yleiskäyttöiset järjestelmät kuten ChatGPT tulisi säännellä. Sopu saavutettiin niin, että pienemmille järjestelmille tulee avoimuusvaatimuksia, kun taas suuremmille, mahdollisesti systemistä riskiä aiheuttaville yleiskäyttöisille järjestelmille, asetetaan laajempia velvoitteita.

Kumpula-Natri korosti, että Suomen on valmistauduttava sääntelyyn, jonka vaikutukset testataan toimeenpanossa. Asetuksen noudattaminen vaatii osaamista, tiedottamista ja tukea erityisesti pk-yrityksille. Kaikille ei välttämättä ole selvää, mistä voi kysyä apua, jos kehittää järjestelmiä, jotka ovat riskirajoilla, mutta sallittuja. Oikeat viranomaistahot ja EU-tasolle perustettava tekoälytoimisto tukevat toimeenpanoa yhdessä komission kanssa.

”Sääntöjen valmistumisen jälkeen tarvitsemme kilpailukykyisiä eurooppalaisia ohjelmistoja! Tekoäly mahdollistaa yhteiskuntaa eteenpäin vievien innovaatioiden kehittämisen, ja eettinen tekoäly on myös kilpailuetu. Eurooppalaisten tekoälyekosysteemien vahvistaminen pitäisikin olla EU:n strateginen prioriteetti”, Kumpula-Natri totesi. Hyvä esimerkki laadukkaasta eurooppalaisesta kielimallista on Kaajaanissa sijaitseva eurooppalainen supertietokone Lumi ja sen laskentakykyä hyödyntävä avoin yleinen kielimalli Poro. Komissio ilmoitti myös tukemansa eurooppalaisia tekoälytehtaita, jotka kokoavat pk-yrityksiä, startupeja ja tutkijoita tukemaan yrityksiä pääsemään alkuun ja hyödyntämään luotua laskentakykyä ja osaamista.

”Suomi voi pysyä kehityksen kärjessä, ja uusia toimijoita täytyy saada mukaan!” Kumpula-Natri päätti lehdistötiedotteen mukaan.

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka lukevat Waasan Päivälehteä

Claus Stolpe luennoi kansalaisopisto Almassa presidentinvaaleista jakautuneessa Yhdysvalloissa

Kaikkille avoin ja maksuton Val i ett splittrat USA (Vaalit jakautuneessa Yhdysvalloissa) -luento pidetään Waasan kansalaisopisto Almassa keskiviikkona 20.3.2024 klo 18.30–20, Kirkkopuistikko 15, Arbis Hammarström (juhlasali). Luento pidetään ruotsin kielellä.

Vanhempi yliopistonlehtori Claus Stol-

TÄTÄ LEHTEÄ VOIT LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Borneon saarella

pe, Åbo Akademi.

Marraskuussa Yhdysvalloissa mennään vaaliurnille. Tiedotusvälineissä kerrotaan pitkälti presidentinvaaleista, mutta samaan aikaan valitaan edustajat myös senaattiin ja edustajainhuoneeseen. Puhumattakaan muista valtion ja paikallistason viroista aina kuvernööreistä seriffeihin.

Presidentinvaalit ovat meidän näkökulmastamme tietenkin ne mielenkiintoisimmat vaalit, mutta ei kuitenkaan pidä unohtaa senaatin ja edustajainhuoneen vaaleja.

Vaalisirkus on ylenpalttista ja intensiivistä ja sitä ympäröivät Trumpin syytteesenpano ja Bidenin virkasyytteen uhka. Kaikki tämä tapahtuu Yhdysvalloissa, joka on ehkä jakautuneempi kuin koskaan sitten 1860-luvun sisällissodan.

Luennoitsija Claus Stolpe työskentelee Åbo Akademiassa Vaasassa. Hän on kirjoittanut väitöskirjan Yhdysvaltain presidenttien historiasta. Lisäksi hän on väitellyt valtiotieteen tohtoriksi presidentinvaalien metodeista. Claus Stolpen taito selittää asiat hyvin ymmärrettävällä tavalla tekee hänestä juuri oikean henkilön luennoimaan tästä aiheesta. (vaasa.fi)

Lakiesitys: Lääkärit pakkotyöhön terveyskeskuksiin

Kaikista Suomen merkittävimmistä nykyaikaisista laskuista tämä on yksi näkyvimmistä.

Tässä ote tästä lakiesityksestä:

”Esitys laiksi yliopistolain muuttamisesta eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄKOHDAT

Yliopistolakiin (558/2009) ehdotetaan lisättäväksi uusi 41 b §, joka velvoittaa lääketieteen lisensiaatin tai hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyyn kirjallisen sitoumuksen siitä, että hän toimii hyvinvointialueella tai kunnassa terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua koulutusta vastaavassa tehtävässä tai vastaavassa tehtävässä Ahvenanmaan maakunnassa tai vastaavassa tehtävässä tai tehtävässä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla vähintään 3 vuotta (sitouttamiskausi). Ehdotetun uuden pykälän tarkoituksena on vastata julkisen terveydenhuollon lääkäripulaan erityisesti terveyskeskuksissa. Lääketieteen tai hammaslääketieteen lisensiaattien velvoittaminen työskentelemään julkisessa terveydenhuollossa vähintään kolme vuotta valmistumisen jälkeen turvaisi paremmin lääkäreiden määrän julkisessa terveyden-

huollossa.”

THL: Ruotsinkieliset oppilaat kokevat enemmän henkistä väkivaltaa kotona

Tuoret Kouluterveyskyselyn tulokset tuovat esiin ristiriitaisen kuvan ruotsinkielisten peruskoululaisten hyvinvoinnista. Vaikka he menestyvät koulussa suomenkielisiä paremmin, kokevat he kotona enemmän henkistä väkivaltaa.

Kouluympäristö tukee ruotsinkielisiä oppilaita

Ruotsinkieliset peruskoulujen oppilaat kokevat saavansa tukea kouluympäristössä. He raportoivat opettajien olevan kiinnostuneita heidän hyvinvoinnistaan ja mahdollisuudesta puhua heitä painavista asioista useammin kuin suomenkieliset oppilaat. He ovat myös harvemmin koulukiusaamisen kohteena, ja koulunkäynnistä pidetään yleisemmin ruotsinkielisissä kouluissa.

Henkisen väkivallan kokemus kotona yleisempää

Valitettavasti ruotsinkieliset oppilaat koh-

Viikon taide-elämys:

Fanny Maria Churberg, suomalainen taiteilija (1845-1892).

Syntynyt Vaasassa. Hänen ensimmäinen kuvataiteen opettajansa oli Alexandra Frosterus-Såltin Vaasassa. Myöhemmin hän opiskeli imDüsseldorfissa, vieraili myös Pariisissa ja maalasi maisemia alkuperäisellä, rohkealla ja voimakkaalla toteutuksella. Hän ei ollut hänen elinaikanaan erityisen arvostettu taiteilijana. Mutta viime aikoina hänet on tunnustettu yhdeksi Suomen parhaista maisemataiteilijoista.

taavat kotonaan henkistä väkivaltaa vanhempiensa taholta huomattavasti yleisemmin kuin suomenkieliset oppilaat. Erityisesti 4. ja 5. luokan oppilaista 41% tytöistä ja 36% pojista on kokenut henkistä väkivaltaa kotona.

Epätasa-arvoa tukipalveluissa

Vaikka ruotsinkieliset lapset ja nuoret ovat käyneet opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten vastaanotoilla useammin, he kokevat saaneensa tukea harvemmin kuin suomenkieliset oppilaat. Esimerkiksi kouluterveydenhoitajalta saadun tarvitun tuen koki vain 70% ruotsinkielisistä peruskoululaisista, kun vastaava luku suomenkielisillä oli 84%.

Ruotsinkielisten palvelujen puute

Alueelliset haasteet rajoittavat mahdollisuuksia saada perustason sosiaali- ja terveyspalveluita ruotsiksi. Tämä voi johtaa siihen, että suuremman tuen tarpeessa olevat lapset ja nuoret eivät saa tarvitsemaansa tukea opiskeluhoitopalveluista.

Tulosten tulkinta

Kouluterveyskyselyn tulokset korostavat

ruotsinkielisten oppilaiden haavoittuvuutta kotona koetun henkisen väkivallan suhteen. On välttämätöntä kehittää ja parantaa ruotsinkielisiä tukipalveluita, jotta kaikki lapset ja nuoret saavat tarvitsemaansa apua ja tukea riippumatta äidinkielestään.

Vaasan yliopiston uusi yhteistyömalli yhdistää yritykset ja väitöskirjatutkijat

Yrityksille tarjolla uusinta tutkimustietoa ja innovaatioita, väitöskirjatutkijoille houkutteleva urapolku

V Vaasan yliopistossa luodaan väitöskirjatutkijan ja yrityksen tai yhteisön välille uusi yhteistyömalli, jossa yrityksen tutkimusintressit voidaan yhdistää väitöskirjatutkimukseksi. Väitöskirjatutkija sitoutuu yhteistyöyrityksen ja Vaasan yliopiston yhdessä rahoittamaan neljän vuoden väitöskirjatutkimukseen. CoDoc – Collaborative Doctoral Partnership Model -hanke on Pohjanmaan liiton rahoittama.

Yhteistyömalli nivoutuu etenkin Pohjanmaan maakunnan yritysten tarpeisiin, ja tutkimushankkeiden aiheet nousevat yrityksiltä. Väitöskirjatutkijan osallisuus tuo yritykselle korkealaatuista osaamista, uusinta tietoa sekä innovaatioita. (Vaasan Yliopisto)

Vaellus terveyteen sunnuntaikävelyillä Vaasassa

L iity seuraaN joka sunnuntai 10 km: n kävelyllä Salutorgetista! Kävelemme yhdessä ympäri Vaasaa, ja osallistujat määräävät tahdin - ketään ei jätetä jälkeen. Myös lyhyempi reitti on mahdollinen. Kävelyn jälkeen kokoonnumme kahville (omalla kustannuksellasi). Tule mukaan tutustumaan Vasaan!

SEURAAVA TAPAHTUMA: sunnuntaina 3. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

TULEVAT PÄIVÄMÄÄRÄT:

3. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

10. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

17. maaliskuuta 2024 klo 10.00–13.00

HINTATIEDOT: Maksuton tapahtuma

Palosaaren kirkko täytty musiikista ja juhlasta maaliskuussa

Palosaaren kirkko tarjoaa monipuolista ohjelmaa maaliskuussa. Ohjelmassa on naistenpäivän konsertti, Superurku-konsertti, 90-vuotisjuhlakonsertti ja pääsiäisyön messu.

Sunday Service su 17.3. klo 13.00 Welcome to church! Sunday service with songs, prayers and a message. Coffee afterwards.

Superurku-konsertti lauantaina 16.3. klo 18.30 tarjoaa ainutlaatuisen elämyksen, kun kiiminkiläinen urkutaiteilija Elias Niemelä saapuu

konsertoimaan Superuruillaan. Ohjelmassa on virtuoosisia urkusävellyksiä, hienoja orkesterisovitusta ja elokuvamusiikkia.

Pääsiäisyön messu lauantaina 30.3. klo 23.00 kutsuu juhlimaan ylösnousemuksen ihmettä. Messu alkaa hämärästä kirkosta, mutta

juhlan edetessä valo lisääntyy ja alttari puetaan täyteen pääsiäisloistonsa.

Hiljaisen viikon musiikki-ilta maanantain 25.3.24 klo 19 Paastonajan musiikkia ja Raamatun sanaa.

Häyö Palosaaren kirkossa 2.4 Häyötapahtumassa Palosaaren kirkossa pääsee vaivattomasti viihille. Pareja vihitään puolen tunnin välein.

Ilmoittautua etukäteen pitää tuki, viimeistään 10.3. kirkkoheranvirastoon.

JÄRJESTÄJÄ: Vaasan Kävelyklubi rf Huovinkuja 9 D 2 65320 Vaasa 32 Puhelin: 0407361238 Sähköposti: helena.kyrolainen@netikka.fi

TAPAHTUMAPAIKKA: Salutorget, lähellä Vapaudenpatsasta Hovioikeudenpuistikko 15, 65100 Vaasa

Huomaa: Tapahtuma on loistava tilaisuus omaksua aktiivinen elämäntapa, tavata uusia ihmisiä ja tutustua Vaasan kauneuteen. Olitpa kokenut kävelijä tai etsit vain rauhallista kävelyä, kaikki ovat tervetulleita. Älä missaa tätä rikastuttavaa kokemusta!

Lisätietoja saat ottamalla yhteyttä järjestäjään, Vaasan Kävelyklubi rf.

Kansallinen veteraanipäivä tänä vuonna Vaasassa

Vuoden 2024 kansallisen veteraanipäivän vietetään lauantaina 27.4.2024 Vaasassa. Pääjuhla järjestetään Bot-niahallissa.

Kansallinen veteraanipäivä on vietetty Suomessa vasta 1980-luvulta lähtien. Syy tähän löytyy sodan jälkeisistä vuosista, jolloin Suomi oli Pariisin rauhansopimuksen mukaan sotaan syyllinen ja yksi häviömaista. Tämän vuoksi sodan käyneitä ei arvostettu, ja heitä jopa syyllistettiin tappiosta.

1960- ja 1970-luvuilla veteraanien arvostus oli huonoimmillaan. Vaikka suurin osa suomalaisista ei jakanut tätä mielipidettä, veteraanien puolesta ei voinut ääneen puhua.

1980-luvulle tultaessa veteraanien kunnioitus alkoi pikkuhiljaa kasvaa. Eversti Adolf Ehrnrooth rikkoi hiljaisuuden veteraanien keskuudessa ja kertoi nuoremmille sukupolville sodista kuten ne olivat tapahtuneet. Tämän myötä veteraanien kokemukset ja uhraukset alkoivat saada ansaitsemaansa arvostusta.

Ensimmäinen kansallinen veteraanipäivä vietettiin vuonna 1987 Lahdessa Suomen itsenäisyyden 70-vuotisjuhlien yhteydessä. Päivä valittiin huhtikuun 27. päivälle, koska se on Lapin sodan päättämisen vuosipäivä.

Nykyään kansallinen veteraanipäivä on tärkeä päivä, jolloin kunnioidetaan kaikkia Suomen sotien veteraaneja ja heidän uhrauksiaan. Päivää vietetään monin eri tavoin, kuten lipunnostolla, seppelien laskulla ja juhlatilaisuuksilla.

Vaasan halvin sokeri

löytyy Vaasan-puistikon S-Marketissa, entisessä Hlpa-Hallin tiloissa. On hiukan vaikea ymmärtää että sokeri on tässä kaupassa puolet halvempi kuin muualla, mutta toki hyvä niin.

Uusi S-market avasi ovensa Sundomissa

Kolmaskymmenesneljäs. S-market-keittajan myymälä avasi ovensa torstaina 15. helmikuuta Vaasan Sundomissa. Handelslaget KPO:n uuden konseptin mukainen S-market vihittiin käyttöön KPO:n toimitusjohtajan Kim Biskopin ja Vaasan kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Joakim Strandin toimesta.

Lähes tuhannen neliömetrin laajuinen S-market tarjoaa asiakkailleen monipuolisen ja laajan valikoiman. Myymälässä on kaksi itsepalvelukassaa, joiden kautta erityisesti pienten ostosten hoitaminen on nopeaa ja sujuvaa. Myymälän piha-alueella on ABC-automaattiasema sekä kaksi latauspistettä sähköautoille. Piha-alueella on myös 130 pysäköintipaikkaa.

Uusi S-market tuo Sundomiin monipuolisen palvelun ja vahvistaa alueen kaupallista tarjontaa. Myymälä on suunniteltu palvelemaan sekä paikallisten asukkaiden että ohikulkijoiden tarpeita.

Korsholman Musiikkijuhlat

Korsholman Musiikkijuhlien panostus mestarikursseihin jatkuu – kesällä 2024 luvassa erityisen korkeatasoinen ja viimeistelty koulutuskokonaisuus

Kesällä 2024 Korsholman Musiikkijuhlien yhteydessä järjestetään mestarikurssi klassisen musiikin opiskelijoille. Kurssi toteutetaan yhteistyössä Vaasan kesäyliopiston ja Kuula-opiston kanssa ja on integroitu monitasoisesti itse festivaaliin.

Taiteellisen johtajan toive

Aloittaessaan kaksi vuotta sitten Musiikkijuhlien taiteellisena johtajana sellisti Jan-Erik Gustafsson toivoi heti ensimmäiseksi, että mestarikurssitoiminta saisi lisää huomiota ja kehittyisi. ”Koen suorastaan välttämättömänä kulttuuritekona, että koulutamme nuoriamme, tulevaisuuttamme – lavalle ja yleisöön.” Korsholman Musiikkijuhlien hallituksen puheenjohtaja Anton Ylikallio tarttui asiaan ja suunnitteli yhdessä kollegansa, Kuula-opiston pianonsoitonopettajan Anna Roosin kanssa uudistetun version Musiikkijuhlien mestarikurssista kesälle 2023, ja tulevana kesänä 2024 kurssitoimintaa on hiottu entisestään.

”Tämä mahdollisuus kehittää edelleen alueen musiikkipedagogiikkaa perustuu kulttuuri-instituutioidemme hyvälle työlle”, toteaa Anton Ylikallio ja jatkaa: ”Hanke kokoaa yhteen kolme alueella vaikuttavaa toimijaa, joilla kaikilla on paljon annettavaa.

Musiikkijuhlien taiteellinen maine ja ammattitaitoinen organisaatio tarjoavat mestarikursseille korkeatasoiset puitteet, Vaasan kesäyliopisto hoitaa osallistujajohdannon kokemuksellaan tarkasti ja Kuula-opisto antaa käyttöön erinomaiset tilansa.”

TAPAHTUMAT

VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

50 vuoden juhlavuosi!
EERO & IIRO
KE 20.3. klo 19
VAASAN KAUPUNGINTALO
vaasankaupunginorkesteri.fi

VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

50 vuoden juhlavuosi!
EIN DEUTSCHES REQUIEM
PITKÄPERJANTAI 29.3 klo 14.00 Kokkolan kirkko
klo 20.00 Vaasan kirkko
Vaasan kaupunginorkesteri & Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri
joht. Tomas Djupejöbacka
sol. Marjukka Tepponen, sopraano, Ville Rusanen, baritoni
Kamarikuoro Canticum Maris & Vokalen-semblen Röster
Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem, op. 45
vaasankaupunginorkesteri.fi

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

5.4.24
Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.
Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)
Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki
Seinajoentaidehalli.fi

RITZ

MUUKALAISIA YÖSSÄ – Musikaali

Frank Sinatrasta ja Ava Gardnerista.
20.4.24 klo 14 och 19
Muukalaisia Yössä kertoo kahden Hollywood-tähden elämästä ja rakkaudesta, josta ei puuttunut intohimoa, mustasukkaisuutta ja suurta draamaa.
Esiintyjät Elisa Lairikko ja Petri Lairikko.
www.ritz.fi

www.musiikkiteatteri.fi

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

3.5.24
Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.
Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)
Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki

Seinajoentaidehalli.fi

ILMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT

ARMI-oopera
7.6 - 16.6.24

Solist: Lilli Paasikivi
www.musiikkijuhlat.fi

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

7.6.24
Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.
Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)
Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki
Seinajoentaidehalli.fi

HERÄTTÄJÄJUHLAT VAASASSA 5.-7.7.2024

Vaasassa järjestetään kesällä 2024 kaupungin toiset herättäjäjuhlat, peräti 60 vuotta edellisten taapahtuman jälkeen. Päivien tunnuslause on "Purjeisiin tuulta anna". Herättäjäjuhlien tapahtuma-alue sijaitsee keskustassa, samoin kuin monet hotellit ja ravintolat, joten kävellen tai pyörällä on helppo liikkua paikasta toiseen. Vaasassa olet oikeasti meren äärellä, sillä matkaa torilta rantaan on vain muutama sata metriä. Rauhallinen iltakävely rantareitillä, piipahdus leikkipuistossa tai kaupungin upeaan kulttuuritarjontaan tutustuminen onnistuu helposti tapahtuma-alueen välittömässä läheisyydessä. "Körttiradio" lähettää päivien aikana ohjelmaa ympäri vuorokauden.

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

24.7 - 31.7.24
Korsholmmusicfestival.fi

TOVE TEUVALLA-OOPERA

Teuvan kirkko
3.8.24 - 11.8.2024
https://www.korsholmmusicfestival.fi/tove-teuvalla/operan-tove-teuvalla

TAITEIDEN YÖ

Odotettua kansanjuhlaa Taiteiden yötä vietetään Vaasassa 15.8.2024 karnevaalien hengessä. Ilmoittautuminen Taiteiden yöhön avataan maaliskuun aikana.

SEINÄJOEN TAIDEHALLI

7.9.24 - 4.1.25
The Horse, The Robot & the Immeasurable (Tove Kjellmark)
Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki
Seinajoentaidehalli.fi

TIKANOJA

"Polkuja maisemaan"
Berndt Lindholm, näyttely
20.10.23-21.4.24

MUSEOKORTTI KÄY

WASA TEATER

"Vänd om min längtan"

Musikaali
5.9.23 - 4.5.24
www.wasateater.fi

WASA FUTURE -FESTIVAL

5-10.8.2024
Wasa Future Festival 2024 järjestetään 5.-10. elokuuta. Tapahtuma kokoaa osaavia ja motivoituneita henkilöitä elinkeinoelämästä, yliopistoista, alueellisista päätöksentekijöistä ja ministerikunnasta keskittymään ongelmien ratkaisemiseen Vaasassa ja eri puolilla Suomea. Festivaalin teemat vaihtelevat teollisista innovaatioista kulttuurisiin näkökohtiin tarjoten alustan yhteistyölle ja ongelmanratkaisulle. Tilaisuutta voi seurata Wasa Future Festivalin YouTube-kanavalla.
Wasan innovaatiokeskus Gerbyntie 18
65230 Vaasa
https://wasafuturefestival.fi/

VAASAN KAUPUNGIN-TEATTERI

12.9.2024 saa ensi-iltansa klassikkomusikaali Cabaret, joka on tarina elämäntähtäjästä ihmisistä vuosien 1929-1930 Berliiniin sykkeessä. Nuori amerikkalainen kirjailija Clifford Bradshaw etsii itseään, ihannoii vapaata maailmaa. Englantilainen kabareelaulaja Sally Bowles nauttii asemastaan Kit Kat Klubin rakastettuna päättäjänä. Heidän kohdatessaan käynnistyy musikaalin tarina.

NÄYTTELY

Eero Järnefeltin näyttelyssä kiehtovat luonnon suuret ja pienet teemat

Ateneumissa nähdään 5.4.–25.8.2024 mestarillisen luon-to- ja henkilökuvaajan, tunnetta ja totuutta etsineen Eero Järnefeltin (1863–1937) koko uraa käsittävä näyttely. Kokonaisuus esittelee kosmopoliitin kulttuuriperheen kasvatin mittavaa tuotantoa sekä taiteilijan merkitystä Suomen taiteelle sekä suomalaisuudelle. Monipuoliset luontokuvaukset saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa.

Järnefelt pyrki tavoittamaan teoksiinsa olennaisen

Eero Järnefeltin taide kumpuaa hänen sukunsa kiinnostavasta kulttuuri-taustasta, ja sitä leimaa olennaisten piirteiden tavoittaminen yhtä lailla luonnosta kuin ihmisistä. Taiteilija osasi kuvata aiheitaan yksityiskohtaisen tarkasti, herkän tunnelmallisesti ja juhlanan monumentaalisesti.

Näyttely valottaa Järnefeltin maisemaja ihmiskäsityksen eri puolia. Se tuo tietoa myös Järnefeltin suvusta, hänen perheestään, opintomatkoista, koti-oloista Tuusu-

lanjärven Suvirannassa ja hänen taiteensa liittymisestä aikaan-sa suomalaisuusajattelun.

Järnefeltin maalaukset luonnosta ja maisemat Koliilta saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa – ja mikä on suhteemme luontoon ja maisemiin tänä päivänä. Taiteilijan teok-sissa samanarvoisen kohtelun saavat niin komeat vaaraimmat kuin vesi-leinikin ja rentukan herkätky yksityiskohdat.

Järnefelt tunnetaan myös aikansa merkikihenkilöistä tekemistään muoto-kuvista. Mukana ovat esimerkiksi kiinnostavat muotokuvat toimittaja, toh-tori ja kansanedustaja Tekla Hultinista sekä vankien ja vähäosaisten aut-tamiseen elämänsä omistaneesta Mathilda Wredestä.

Näyttelyssä on myös lasten kanssa vieraileville suunniteltu reitti, joka herät-telee katsomaan teoksia ja keskustelemaan niistä lasten näkökulmasta.

Näyttelyn kuraattori on Ateneumin intendentti Timo Huusko. Suurin osa teok-sista on peräisin Kansallissallierian kokoelmasta, mutta mukana on myös runsaasti lainoja muista museoista ja yksityiskokoelmista. Esillä on yli 200 teosta.

Näyttelyn yhteydessä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi julkaistava näyttely-luettelotuo esiin uutta tietoa ja tutkimusta Järnefeltin suvusta, perhees-tä, matkoista ja hänen kotioloistaan Suvirannassa. Kirjan on toimittanut Ateneumin amanuensis Hanne Selkokari ja sen kirjoittajia ovat Timo Huusko, Anna-Maria von Bonsdorff, Julia Donner, Teemu Keskisarja, Minna Majjala, Tutta Palin ja Hanne Selkokari.

Suvun vaikutus suomalaiseen kulttuuri-elämään oli valtava

Näyttelyssä voi tutustua myös Järnefeltiin perheeseen ja lähisukuun, joiden vaikutus 1800- ja 1900-lukujen vaihteen taiteeseen ja kulttuuriin oli valtava. Järnefeltin sisarusket, kriitik-ko Kasper, kirjailija Arvid, muusikko Armas sekä myöhemmin Jean Sibe-liuksen puolisona tunnettu Aino muistetaan paitsi kuvataiteen, kirjallisuuden ja musiikin tekijöinä, myös osana laajempaa kulttuuritoimijoiden verkostoa.

Eero Järnefeltin isä Alexander Järnefelt otti suomalaissallierian liikkeen kehittämisen elämäntehtäväkseen. Äiti Elisabeth Järnefelt muistetaan erityisesti kirjallisuudesta salongistaan, jonka tunnetuin osallistuja oli Juhani Aho. (Ateneum.fi)

ILMASTONMUUTOS

Copernicus: Helmikuu 2024 oli mittaushistorian lämpimin

Copernicuksen ilmastomuutospalvelu (C3S), jonka Euroopan keskipitkien sääennusteiden keskus toteuttaa Euroopan komission puolesta EU:n rahoituksella, julkaisee rutiinomaisesti kuukausittain ilmastotiedotteita, joissa raportoidaan maailman pinta- ja merilämpötiloissa, merijääpeitteessä ja hydrologisissa muuttujissa havaituista muutoksista. Kaikki raportoidut havainnot perustuvat tietokoneella tuotettuihin analyysihin ja ERA5-uudelleenanalyysitietojoukkoon, jossa käytetään miljardeja mittauksia satelliiteista, laivoista, lentokoneista ja sääasemista ympäri maailmaa.

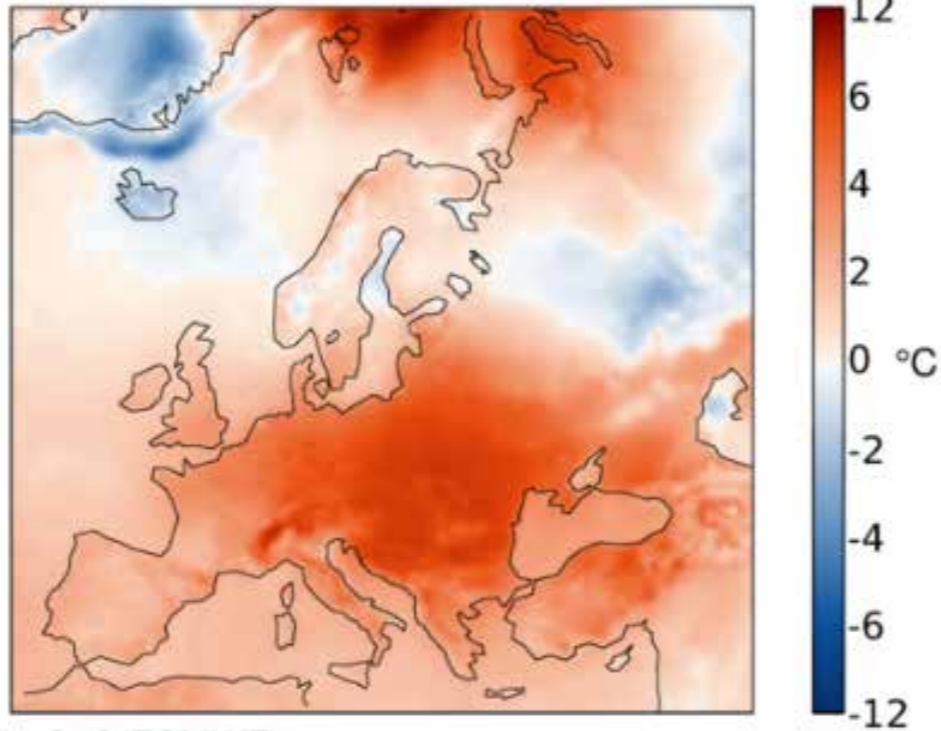
Helmikuu 2024 – Pintailman lämpötila ja merenpinnan lämpötila kohokohtat

Helmikuu 2024 oli kaikkien aikojen lämpimin helmikuu maailmanlaajuisesti, ja keskimääräinen ERA5-pintalämpötila oli 13,54 °C, 0,81 °C yli helmikuun vuosien 1991–2020 keskiarvon ja 0,12 °C edellisen lämpimimmän helmikuun lämpötilan yläpuolella vuonna 2016.

Tämä on yhdeksäs kuukausi peräkkäin, joka oli mittaushistorian lämpimin kyseisenä kuukautena.

Kuukausi oli 1,77 °C lämpimämpi kuin arvio helmikuun keskiarvosta vuosille 1850-1900, joka oli nimetty esiteolliseksi viitekaudeksi.

Globaali keskilämpötila viimeisten kahdentoista kuukauden aikana (maaliskuu 2023–helmikuu 2024) on kaikkien aikojen korkein, 0,68 °C yli vuosien 1991–2020 keskiarvon ja 1,56 °C esiteollisen ajan keskiarvon yläpuolella vuosina 1850–1900.

Surface air temperature anomaly for February 2024 relative to the February average for the period 1991-2020. Data source: ERA5. Credit: Copernicus Climate Change Service/ECMWF.

Päivittäinen maapallon keskilämpötila oli poikkeuksellisen korkea kuukauden ensimmäisellä puoliskolla ja nousi 2 °C vuosien 1850–1900 tason yläpuolelle neljänä peräkkäisenä päivänä (8.–11. helmikuuta).

Euroopan lämpötilat olivat helmikuussa 2024 3,30 °C helmikuun vuosien 1991–2020 keskiarvon yläpuolella, ja Keski- ja Itä-Euroopassa koettiin paljon keskimääräistä korkeampia lämpötiloja.

Euroopan ulkopuolella lämpötilat olivat keskimääräistä korkeampia Pohjois-Siperiassa, Pohjois-Amerikan keski- ja luoteisosissa, suu-

rimmassa osassa Etelä-Amerikkaa, Afrikassa ja Länsi-Australiassa.

El Niño heikkeni edelleen päivän-tasaajan Tyynellämerellä, mutta meren ilman lämpötilat pysyivät yleisesti epätavallisen korkealla tasolla.

Maailman keskimääräinen merenpinnan lämpötila (SST) helmikuussa 2024 yli 60 ° S - 60 ° N oli 21,06 ° C, korkein minkään kuukauden aineistossa, mikä ylitti edellisen elokuun 2023 ennätyksen (20,98 ° C). Merenpinnan lämpötila määritellään globaalilla ekstrapolaarisella valtamerellä, 60 ° S - 60 ° N. Tätä käytetään vakiodiagnostiikka ilmaston seurannassa.

YMPÄRISTÖ

Kirjanpainajakuorianen uhkaa kuusimetsiämme

Kirjanpainaja lisääntyy puiden sisäkuoressa, sekä elävässä että kuolessa puussa. Aikuiset kovakuoriaiset talvehtivat metsämaassa ja puussa, kun ympäristöolosuhteet eivät ole suotuisat lisääntymiselle.

Kun olosuhteet ovat oikeat, aikuiset kaarnakuoriaiset etsivät jopa puolen mailin päästä haavoittuvaa isäntää. Kun he löytävät isännän, he porasivat heikentyneen kuoren läpi luodakseen tunneleita, joissa he voivat paritella ja munia. Ne emittoivat feromoneja houkutellessaan lisää yksilöitä puuhun. Kaksi tai viisi viikkoa tartunnan jälkeen ne voivat siirtyä toiseen isäntään ja toistaa prosessin. Kun toukat kuoriutuvat, ne ruokkivat ja nukkuvat kuoren alla. Vuodessa voidaan tuottaa enintään kolme generationia.

Kuusen kaarnakuoriaiset kommunikoivat keskenään käyttämällä feromoneja, yhdisteitä tai seoksia, jotka välittävät viestejä. Jotkut elektrofysiologiset ja käyttäytymistilastot osoittavat, että kirjanpainajakuoriaiset voivat aistia hajuviestejä suoraan muista kuusen kaarnakuoriaisista, mutta myös tietyistä puista peräisin olevista yhdisteistä.

Kirjanpainaja voi muodostaa symbioottisen suhteen tiettyjen Ophiostomatales-sienten kanssa. Nämä puussa elävät kovakuoriaiset toimittavat sieniä täydentämään ruokavaliotaan.

Kirjanpainajalla on kyky levitä nopeasti laajoille alueille. Taudinpurkausten aikana kuusenkaarna-

kuoriaiset voivat hukuttaa puiden puolustuksen. Alt-hough ne ovat erikoistuneet kuuseen, niitä ei ole koko kuusialueella. Ne eivät myöskään selviä pohjoisimmissa kuusimetsissä riittämättömien ilmastovaihteluiden vuoksi.

Vaikutus

Ekologisesti kirjanpainajalla on merkittävä vaikutus kuusimetsien ekologiseen ja taloudelliseen ympäristöön. Yhdessä myrskytapah- tumien kanssa jotkut pitävät kaarnakuoriaisten puhkeamista yhtenä

Bark Beetle signs

Image: Juan de Vojnikov, Creative Commons Attribution 3.0

tärkeimmistä luonnonhäiriöistä tällä alueella. Jotkut tutkijat väittävät, että tämä kovakuoriainen on avainlaji, osittain siksi, että sillä on epätavallisen suuri määrä suhteita muihin yhteisön organismeihin ja se muuttaa dramaattisesti ympäristöään.

Kaarnakuoriaisten puhkeaminen auttaa yleensä uudistamaan metsää ja edistämään vahvempien, kestävämpien puiden kehittymistä aloittamalla erilaisia mukautuksia niiden hyökkäysten torjumiseksi.

Taloudelliset vaikutukset

Kaarnakuoriaiset liittyvät erityyppisiin sieniin, joista jokaisella on erilaiset ekologiset perusroolit. Kaarnakuoriaiset voivat siirtää kuusiin useita sienitaudinaiheuttajia, ja yksi vahingollisimmista on sinitahrasienilaji, *Ophiostoma polonicum*, joka voi tappaa terveitä puita estämällä veden virtauksen ja aiheuttamalla niiden kuihtumisen. Se myös värjää puun sinisillä raidoilla ja tuhoaa sen kaupallisen arvon. Tällaisten kaarnakuoriaisten puh-

keamisen seuraukset voivat olla tuhoisia alueen metsäteollisuudelle, koska luonnollinen regressio kestää kauan.

Löytäminen

Kaarnakuoriaiset hyökkäävät tyyppillisesti varsien ala- ja keskiosiin. Tartunnan saaneet puut on helppo tunnistaa rungon tyvessä olevan kuoren ruskean pölyn pitoisuuksista. Näkyvästi tartunnan saaneista puista, joilla on vihreät kruunut, voi kuitenkin puuttua kuori toukkinen ja tikan toiminnan vuoksi. Muita yleisiä tapoja poistaa infektio ovat punertavanruskean pölyn (frassin) esiintyminen kuoren rakoissa, monet pyöreät poistumisreiät tai pienet hartsipisarot, jotka pakotetaan ulos kuoresta. Suuret populaatiot voidaan havaita kaukaa punaisten lehtien laikujen kautta.

Säilyttäminen

Kaarnakuoriaisepidemioita koskevat toimenpiteet ovat kiistanalaisia. Jotkut ehdottavat, että taudinpurkausten pitäisi antaa kulkea, vaikka se merkitsisi merkittävän

osan metsän menettämistä. Toiset, kuten metsäteollisuus, pyytävät väliintuloa. Jotkut asiantuntijat väittävät, että pelastushakkuilla on yleensä suurempi kielteinen vaikutus kasvillisuuteen kuin pelkällä kaarnakuoriaisen puhkeamisella.

Ennaltaehkäisevät ja valvontamenetelmät

Kaarnakuoriaisten puhkeamisen estämiseksi on ehdotettu useita menetelmiä. Jotkut ehdottavat "ansapuiden" käyttöä jokaisen lisääntymissyklin alussa. Tämä olisi tehtävä maaliskuussa, toukokuussa ja kesäkuun lopussa tai heinäkuun alussa. Ansapuut tulee kuoria, kun löytyy kirkkaita toukkagallerioita, joissa on pieniä toukkia. Toinen menetelmä on sanitaatiohakkuu, puiden lahkojen poistaminen tartunnan ensimmäisten merkkien yhteydessä. Feromoniloukut voivat vangita tuhansia kaarnakuoriaisia. Niiden todellisesta hyödyllisyydestä puiden da-magien vähentämisessä kuitenkin keskustellaan: joissakin tutkimuksissa on havaittu vahinkojen vähenevän merkittävästi alueilla, joilla on feromoniloukkuja, kun taas toiset eivät ole havainneet vaikutusta tai jopa hieman lisääntyneen uusien hyökkäysten riskiä. Feromoniloukkujen tehokkuus voi vaihdella paikallisten olosuhteiden mukaan.

Puita heikentävien stressitekijöiden, kuten kuivuuden ja tuholaisien, minimointi voi myös auttaa estämään kaarnakuoriaistartuntoja.

Yhteenveto

Kirjanpainaja on vakava uhka kuusimetsillemme, ja sen vaikutusten muokkaaminen vaatii metsänomistajilta ja metsänhoitoyhteisöltä aktiivista toimintaa. Tehokkaat torjuntatoimenpiteet yhdessä metsänhoitokäytäntöjen kanssa voivat auttaa rajoittamaan kirjanpainajakannan leviämistä ja säilyttämään metsiemme terveydellisen ja taloudellisen arvon.

TERVEYTENI

Ikääntymisen tutkiminen uusin silmin – tiedeillan asiantuntijoiden pohdintoja

Jyväskylän yliopisto järjestää tiedeillan, jossa käsitellään ikääntymisen näkökulmia sekä keskustellaan ikääntyvien hyvinvoinnista, toimintakyvystä ja työelämästä. Tutkimusten mukaan 60–80-vuotiaiden ikäryhmä on nuortunut, ja moni kokee itsensä nuoremmaksi, samalla kun toimintakyky on monilla mittareilla parantunut. Mutta miten tämä näkyy työelämässä? Tiedeillan teemana on "Vanhuusikä viivästy!" ja se järjestetään tiistaina 19.3. Jyväskylän yliopiston kirjasto Lähteessä sekä verkkolähetystenä.

Tiedeillan ohjelma sisältää seuraavat kysymykset:

Miksi vanhenemista pitää tarkastella nykyisin uusin silmin?

Ketkä kukoistavat eli milloin hyvinvointi ja toimintakyky ovat korkeimmillaan?

Miten ikääntyneiden kognitiivinen ja fyysinen toimintakyky ovat parantuneet?

Miten yli kuusikymppiset tekevät töitä tällä hetkellä Suomessa?

Tyssääkö ura ikäsyrintään?

Asiantuntijoina esiintyvät:

Tutkimusjohtaja Katja Kokko, Jyväskylän yliopisto

Tutkijatohtori Kaisa Koivunen, Jyväskylän yliopisto

Apulaisprofessori Monika von Bonsdorff, Jyväskylän yliopisto

Kommentit:
Tutkimusjohtaja Katja Kokon mukaan perinteiset käsitykset ikääntymisestä kaipaavat päivitystä nykyisin, kun ihmiset elävät pidempään ja ovat paremmassa kunnossa. Sam-

alla apulaisprofessori Monika von Bonsdorff pohtii työelämän roolia ikääntyneiden näkökulmasta sekä mahdollista ikäsyrintää. Tapahtuma tarjoaa tilaisuuden avoimeen keskusteluun ja tiedonjakoon. Tiedeillan järjestävät Jyväskylän yliopisto ja kirjasto Lähte, ja se on avoin kaikille kiinnostuneille.

Katja Kokko:

"Noin 60 vuoden iässä alkavaa elämänvaihetta on perinteisesti kuvattu psykologian piirissä lisääntyvien menetysten vaiheeksi. Monet klassikkoteoriat ovat peräisin 1950-luvulta. Kun ihmiset elävät nykyään keskimäärin pitempään ja ovat pitempään parempikuntoisia, menetyksiä korostavat käsitykset kaipaavat päivitystä. Uudemmat tutkimukset osoittavat, että yli 60-vuotiaat ihmiset voivat psyykkisesti varsin hyvin."

Kaisa Koivunen:

"Resilienssi on aina tilannesidonnaista ja sen kannalta ovat merkityksellisiä sekä yksilön omat että elinympäristön tarjoamat voimavarat. Ikääntyvillä henkilöillä esimerkiksi hyvä lihasvoima ja liikkumiskyky ovat tärkeitä äkillisistä sairauksista selviytymisessä. Vanhuuden toimintakyvyn taustalla on aina eletty elämä ja koko elämänkaaren aikaiset elinolosuhteet. Koulutuksen ja terveyspalvelujen saatavuus ovat sen kannalta tärkeässä roolissa."

Monica Bpnsdorff:

Työurien pidentäminen on jälleen noussut eläkepolitiikan keskiöön. Eläkejärjestelmien valuvirheitä korjataan usein nostamalla eläkeikää

ja tukkimalla varhaisen eläkkeelle siirtymisen reittejä. Työntekijöiden on tarkoitus työskennellä vähintään 65-vuotiaaksi saakka, ehkä tulevaisuudessa jopa pidempään. Tutkimusten valossa valtaosa työntekijöistä kykenee työkykynsä puolesta jatkamaan työssään, mutta viitteitä ikäsyrintästä on olemassa.

Tiedeilta järjestetään Jyväskylän yliopiston kirjasto Lähteessä Tietoniekka-tilassa tiistaina 19.3. klo 18.00-19.30. Tilaisuudesta on myös verkkolähetys. Tilaisuus on kaikille avoin.

VENÄJÄN HYÖKKÖYS UKRAINAAN

UKRAINA

Mitä oikeudenmukaisempia vastauksia meillä on Venäjän valtiota kohtaan, sitä vaikeampaa Putinin on jatkaa valtaansa ja siten myös sotaa – Ukrainan presidentin puhe

Hyvät ukrainalaiset,

Pelastusoperaatiot jatkuvat edelleen ja apua tarjotaan Odessassa Venäjän ohjusiskun jälkeen. Se on halveksittavaa pelkuruutta: kaksi ohjusta, joista toinen osui pelastajien ja lääkäreiden saapuessa paikalle. Uhrien ja loukkaantuneiden joukossa on ensihoitajat ja pelastuslaitoksen pelastajat. Osanottoni kaikille heidän perheilleen ja läheisilleen. Kymmeniä haavoittui, ja raunioiden alla olevien ihmisten etsiminen jatkuu. Kaikki tarvittavat palvelut ovat mukana tässä hankkeessa. Olen kiitollinen kaikille, jotka nyt tukevat ihmisiä ja pelastavat ihmishenkiä, mukaan lukien poliisi, päivystys, lääkäreitä, vapaaehtoisia ja kunnallisia palveluita. Olen kehottanut alueellisia viranomaisia tukemaan täysimääräisesti kaikkia asianosaisia. Puolustusvoimamme tekevät kaikkensa saadakseen venäläiset tappajat tuntemaan oikeudenmukaisen vastauksemme.

Olen pitänyt useita tapaamisia sotilasjohton ja hallituksen virkamiesten kanssa. Ylipäällikkö Syrskyi ja puolustusministeri vierailivat rintamalla ja esittivät tänään sel-

vityksen nykytilanteesta ja toimintamme valmiudesta. Keskustelimme ammusten hankinnasta ja etulinjan ilmapuolustuksesta. Ylipäällikkö arvioi yleistilannetta ja komentajien toimintaa rintamalla. Olen kiitollinen kaikille vanhemmille upseereille, jotka sotilaiden ja taisteluyksiköiden ohella todella välittävät etulinjoista. Tänään koordinoimme aktiiviset jatkotoimet ylipäällikön kanssa. Keskustelimme myös iskudroonejemme ja pitkän kantaman droonien tuotannosta ja käytöstä, Venäjän logistiikasta ja niiden sodanrahoitusjärjestelmästä. Yhteinen tapaaminen pidettiin ylipäällikön, puolustusministerin, esikunnan päällikön, puolustustiedustelu- ja turvallisuuspalvelun päälliköiden sekä miehittämättömien järjestelmien komentajan Sukharevskyin kanssa. Jokainen ymmärtää tehtävät ja tavoitteet selkeästi. Ministerikabinetin on tehtävä kaikkensa luodakseen entistä enemmän korkean teknologian ja pitkän kantaman massatuotettuja droneja. Tämän on oltava Venäjän terrorismin vastuun välittäjä. Ja tämä on perustavanlaatuinen hetki, monella tapaa historiallinen. Mitä oikeudenmukaisempia reaktioita meillä on Venäjän valtiota kohtaan ja mitä tuntuvampia toimintamme Venäjän järjestelmää vastaan ovat, sitä vaikeampaa Putinin on jatkaa sairasta valtaansa ja siten myös sotaa.

Yksi asia vielä.

Toimin puheenjohtajana kansainvälisellä työtämme käsittelevässä kokouksessa. Keskustelimme tuloksista, yhteydenpidosta kumppaneiden kanssa maaliskuun ensimmäisellä puoliskolla ja tulevista neuvotteluista, jotka on suunniteltu tuleville viikoille. Teemme kovasti töitä täyttääksemme kaikki sopimukset, myös yhteistä puolustustuotantoa koskevat sopimukset. Ukrainasta tulee entistä vahvempi.

Kiitän kaikkia valtiomme ja kansamme hyväksi työskenteleviä. Kiitän kaikkia Ukrainan puolesta taistelevia!

Kunnia Ukrainalle!

Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

VENÄJÄ

Venäjän shakki-ikoni Garry Kasparov päätyi ääri liikkeiden listalle - ”Kunnia”, sanoo mestari

Venäjän kuuluisa shakin suurmestari Garri Kasparov on virallisesti lisätty Putinin hallinnon keskiviikkona julkaisemalle Venäjän ääri liikkeiden listalle. Kasparov, joka on aiemmin ollut erittäin kriittinen Kremlä kohtaan, vastaa uuteen asemaansa ”terroristina ja ekstremistinä” kommentilla, joka valaisee Venäjän nykyistä poliittista ilmapiriä.

Tucker Carlson syyttää Ukrainan osallisuutta Navalnyn kuolemaan

Kiistanalaisessa kommentissa Tucker Carlson ehdotti, että Ukrainan viranomaiset saattoivat olla osallisena Aleksei Navalnyn kuolemassa, joka on Rosfinin valvonnassa äärimmäisenä ja terroristina lueteltu. Carlson väittää, että Ukrainan erikoispalvelut ovat saattaneet murhata Aleksanteri Duginin tyttären Daria Duginan Moskovassa osana salaliittoa uuden murhan järjestämiseksi ja tilanteen hyödyntämiseksi. Hän myönsi myös, että Navalnyn kuolema hyödyttäisi Valkoista taloa ja ruokkisi lisää spekulatioita tapauksen poliittisista ulottuvuuksista.

HUUMORIA SADAN VUODEN TAKAA

INTIAAN

Jotkut iloiset kapteenit suorittivat kiihkeitä yöelämän tutkimuksia Stettinin kaupungissa. Ajan myötä he saivat niin paljon kokemusta ja viisautta, että he saivat hui-mauksen. He kuitenkin jatkoivat koettelevaa työtään ja uuden päivän kynnyksellä he huomasivat olevansa kokoontuneet tuntemattomaan paikkaan. Ikkunasta he näkivät oudon kaupungin. Täysin vieras ja tuntematon. - Missä olemme? — Missä rauhan nimissä olemme? He eivät nähneet mahdollisuutta saada tietoa asuinpaikastaan. Lopulta päätettiin tiedustella, ja yksi hieman tylsistä kapteeneista lähetettiin varovasti selvittämään, missä olet. Pitkä, hieman ahdistunut odotus. Lopulta tutkija palaa. Hän näyttää tuhoutuneelta. — Pojat, köyhät eläimet, olemme päätyneet — Intiaan! - Intia, olet hullu, mutta

muuten, olemme tienneet sen aina.

— Riittää, herrat. Olemme Intiassa. —? ? 1 - Si, tuolla seinällä luin selvästi ja selvästi:
— Die Toilette jenseits des Gan-ges!

POIKALAPSI

Nuorelle parille on siunattu perillinen, ja kaikki saatavilla olevat sukulaiset kokoontuvat todistamaan ihmettä. Tätien joukossa on myös yhdeksänkymmentävuotias hiipakunnan neitsyt, joka, oltuaan kehdon sisällön okulaaritarkastuksessa hetken aikaa kiikareilla, huudahtaa:
— Kyllä, jos muistini ei petä minua juuri nyt, se on poika.

PAINO

Kaksi tamperelaista perhettä, jotka seurustelivat melko usein, olivat eronneet kesäloman aikana. Syk-

syn puolella yhdistys aloitettaisiin uudelleen johtaja A.:n ja johtajan S.:n vaimon vierailulla S. ottaa vastaan tamburiinissa S., josta on tullut herra A.:n nähdessä. lihaksikas kesällä, huudahtaa:
— Se oli huhua, olet lihonut!
Rouva A. (miellyttävästi kosketetuna):
— Kyllä, katso, hän syö niin hyvää ruokaa.
herra A.:
— No — no, taidan joskus syödä kotonakin.

IKÄ

Kaksi vasta naimisissa olevaa nuorta vaimoa istuvat ja juttelevat. Yksi puhuu avioliitostaan: »Ajattele - mieheni on kaksi kertaa vanhempi kuin minä, se on sääli joka tapauksessa!»
Toinen: Minkä ikäinen hän sitten on?? — Kyllä, olen 22(!) kuten tiedät ja hän on 44. Eikö olekin

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Green Star Hotel

Viikon astronominen kuva:

Ganymede, moon of Jupiter, NASA.jpg

Photo of Ganymede, obtained by the *Galileo* spacecraft, with enhanced contrast. This is a crop of Image: *The Galilean satellites (the four largest moons of Jupiter).tif* (PIA01296)

Here is the description from JPL's web entry for PIA00716 (<http://photojournal.jpl.nasa.gov/catalog/PIA00716>):

Natural color view of Ganymede from the *Galileo* spacecraft during its first encounter with the satellite. North is to the top of the picture and the sun illuminates the surface from the right. The dark areas are the older, more heavily cratered regions and the light areas are younger, tectonically deformed regions. The brownish-gray color is due to mixtures of rocky materials and ice. Bright spots are geologically recent impact craters and their ejecta. The finest details that can be discerned in this picture are about 13.4 kilometers across. The images which combine for this color image were taken beginning at Universal Time 8:48:04 UT on June 26, 1996.

The Jet Propulsion Laboratory, Pasadena, CA manages the mission for NASA's Office of Space Science, Washington, DC. This image and other images and data received from *Galileo* are posted on the World Wide Web, on the *Galileo* mission home page at URL <http://galileo.jpl.nasa.gov>. Background information and educational context for the images can be found at <http://www.jpl.nasa.gov/galileo/sepo>.

NASA/JPL/DLR
Public domain

oikein??

— Kyllä, ne ovat kauheita — ajattele kun täytät 44, silloin hän on — 88-vuotias!!!

RUOKAA JA JUOMIA

Jotkut amerikkalaiset olivat vaeltamassa Skotlannin ylämailla. Ruokavarat loppuivat, joten yksi osallistujista lähetettiin lähimpään kaupunkiin hakemaan ruokaa viikoksi. Hän palasi mukanaan 20 kokonaista John Beggs -viskiä ja leipää. Kun hän näytti tovereilleen, mitä oli ostanut, yksi heistä huudahti: - Loistavaa, mutta kuka helvetti aikoo syödä leivän? !

POIKIEN KESKEN

- Isäni on ainakin pään pitempi kuin sinun.

- Kyllä, mutta isäni on ainakin koko vatsan paksumpi.

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ensi viikolla:

Photo Supplement

Älvkyrkan i Voitby
Voitilan Jokikirkko
The River Church in Voitby

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palstamilimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €). Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen

waasanpaivalehti@gmail.com
jpg-, tiff- tai png-muodossa.

Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Waasan Päivälehti

waasanpaivalehti@gmail.com